

ADVIES

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Commandant der Landstrijdkrachten naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

Plv. Commandant der Landstrijdkrachten (hierna: het HDE)

en

De Defensieonderdeel Medezeggenschapscommissie Commando Landstrijdkrachten (hierna: de DMC)

gerezen geschil over de legering en messfaciliteiten van de CLAS sergeanten bij de Marinebasis Parera. De vraag die daarbij voorligt is of hierbij van de KL-regels die voor deze groep onderofficieren geldt, mag worden afgeweken. Hierbij wordt door de DMC gewezen op artikel 29, lid 1, onder c dan wel d van het Besluit medezeggenschap Defensie (hierna: het BMD).

Aard en inhoud van het geschil

Partijen stemmen erin overeen dat de aan de CLAS sergeanten ter beschikking gestelde accommodatie bij de Marinebasis Parera niet conform de binnen de Krijgsmacht m.u.v. de KM vastgelegde regels plaatsvindt. De KL stelt zich op het standpunt dat de CLAS sergeanten als volwaardige onderofficieren moeten worden aangemerkt en als zodanig dienen te worden gehuisvest en gefaciliteerd. Het standpunt van de KM is dat de korporaals van de KM worden beschouwd als onderofficieren behorend tot de categorie 'junior-leaders'. De KL-sergeanten zijn eveneens 'junior leaders' en kunnen dus gehuisvest worden en messfaciliteiten genieten zoals die gebruikelijk zijn voor de korporaals van de KM. Dat betekent dus dat de KL-sergeant niet voor legering in het onderofficiersverblijf 'De Gouden Bal' op de Marinebasis Parera in aanmerking komt en evenmin voor de daarbij behorende messfaciliteiten aldaar. In de hierover tussen de C-LAS en C-ZSK gevoerde briefwisseling is door de C-ZSK gesteld dat er een capaciteitsgebrek is om de CLAS sergeanten te legeren in het onderofficiersverblijf 'De Gouden Bal'. Van de zijde van het HDE is aangegeven dat hij geen reden ziet om eraan te twijfelen dat er op de Marinebasis Parera daadwerkelijk sprake is van een capaciteitsgebrek om de CLAS sergeanten te huisvesten in het verblijf voor de onderofficieren. Gelet op de kwaliteit van de ter vervanging aangeboden huisvesting acht het HDE dit acceptabel. Voor het HDE richt het geschil zich uitsluitend op het onthouden van de juiste messfaciliteiten aan de CLAS sergeanten, terwijl de DMC zowel de op de Marinebasis aan de CLAS sergeanten geboden huisvesting (legering) als de messfaciliteiten ter discussie stelt. Beide partijen menen dat sprake is van een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder d van het BMD. De DMC meent dat er eveneens sprake is van een voorgenomen maatregel op grond van artikel 29, lid 1, onder c van het BMD.

Verloop van de procedure

Per medio februari 2008 is de DMC betrokken bij de BVM-maatregel het "Opheffen van de 31^e Marncie in de West". Per 1 oktober 2008 zijn twee leden uit de DMC formeel in de TRMC van de op te heffen 31^e Marncie betrokken. In december 2008 werd tijdens een eerste overlegronde al een knelpunt gesignaleerd vanwege een ontbrekende rangharmonisatie tussen CLAS- en CZSK-personeel.

Tijdens een werkbezoek op 26 januari 2009 zegt de projectofficier ten aanzien van het gebruik van onderofficiersfaciliteiten toe dat in dit specifieke geval de bij de CLAS gangbare regelingen onverkort van toepassing zullen zijn.

Op 28 april 2009 wordt in een gezamenlijke TRMC overlegvergadering overeenstemming bereikt over het concept Voorlopig Reorganisatieplan (cVRP). De legering en facilitering van de categorie onderofficieren van de CLAS komt, gelet op de stellige voorgaande toezegging, niet aan de orde.

In een brief d.d. 13 mei 2009 van C-LAS, Luitenant-generaal R.A.C. Bertholee, gericht aan de C-ZSK, wordt zorg uitgesproken over de onderbrenging van een deel van de onderofficieren in het dagverblijf (de mess) van de korporaals. In deze brief wordt nogmaals onder de aandacht gebracht dat de sergeanten van de CLAS volwaardige onderofficieren zijn en dat een onderscheid in onderbrenging ten opzichte van de overige onderofficieren daarom niet acceptabel is.

Bij brief van 5 juni 2009 verleent de TRMC formeel instemming met het cVRP op voorwaarde dat de besproken wijzigingen worden verwerkt in het VRP. De TRMC is vanaf dat moment van rechtswege ontbonden.

In een brief van 8 juni 2009 van de C-ZSK, gericht aan de C-LAS, wordt vermeld dat korporaals van de Koninklijke Marine ook volwaardige onderofficieren zijn en 'junior leaders'. Op de Marinebasis Parera zijn meerdere onderofficiersverblijven. Juist het "verdelen" over de verblijven zorgt ervoor dat alle onderofficieren op de Marinebasis Parera dezelfde faciliteiten kunnen benutten. De C-ZSK concludeert in zijn brief dat de CLAS sergeanten der eerste klasse, sergeanten-majours en adjudanten van harte welkom zijn in 'De Gouden Bal', het verblijf voor de senior kaderleden van de marine.

In een brief van 3 juli 2009 van de C-LAS, gericht aan C-ZSK, wordt vermeld dat eraan wordt gehecht dat al zijn onderofficieren (van sergeant tot adjudant) gebruik kunnen maken van dezelfde messfaciliteit, in casu 'De Gouden Bal'. Tevens vermeldt de C-LAS in zijn brief dat, indien de capaciteit een onoverkomelijk probleem zou vormen, hij het niet bezwaarlijk acht dat zowel de onderofficiersmess als de korporaalsmess voor alle onderofficieren toegankelijk zijn waardoor de last op een natuurlijke wijze kan worden gespreid.

De DMC brengt vanaf september 2009 het onderwerp ten aanzien van de legering van onderofficieren verschillende malen in haar overleg met het HDE ter sprake. In een brief van 30 oktober 2009 brengt de DMC dit onderwerp nog eens onder de aandacht bij het HDE. Bij brief van 13 november 2009 verzoekt het HDE aan de plv. C-ZSK om nog eens te willen bezien of de wens van de DMC kan worden ingevuld door herschikking van de beschikbare capaciteit.

Tijdens een overlegvergadering van 27 januari 2010 geeft de DMC aan dat zij nog tot uiterlijk 1 februari 2010 een nader standpunt van C-LAS, C-ZSK of de CDS afwachten alvorens zij dit onderwerp als een geschil aan het College voor Geschillen Medezeggenschap Defensie (hierna: het College) zal voorleggen.

Bij brief van 1 februari 2010 bericht de voorzitter van de DMC aan het HDE dat het geschil zo snel mogelijk ter beoordeling aan het College wordt voorgelegd.

Bij brief van 12 februari 2010, die op 19 februari 2010 door het secretariaat van het College is ontvangen, is door de DMC aan het College verzocht het geschil in behandeling te nemen. Bij brief van 22 februari 2010 is door het secretariaat van het College aan het HDE verzocht om een reactie te geven op het geschil. Bij brief van 10 maart 2010 heeft het HDE een inhoudelijke reactie en aanvullende informatie toegezonden.

Standpunt van partijen

Standpunt van de DMC

Allereerst wijst de DMC erop dat, nu de TRMC in rechte is ontbonden, zij zich verantwoordelijk voelt voor de algemene personeelsbelangen van het CLAS-personeel. In de periode voorafgaande aan de instemming van de TRMC met het cVRP is nimmer iets gebleken van zoiets als een legeringcapaciteitsgebrek. Het fysiek scheiden van de naar de West gezonden CLAS-onderofficieren uit dezelfde eenheid en categorie voor wat betreft legering en messfaciliteiten komt de teamgeest, lotsverbondenheid en saamhorigheid van deze categorie niet ten goede en kan een negatief effect hebben op de operationele inzetbaarheid. De TRMC-leden van de DMC hebben tijdens de twee werkbezoeken ter plaatse nooit iets gemerkt van een capaciteitsgebrek onderofficierslegering op de Marinebasis Parera. De DMC meent dat de C-LAS in het kader van de Arboret een veilige werkplek aan zijn werknemers dient te bieden en dat hieronder ook welzijn en welbevinden moet worden gerekend en derhalve ziet de DMC zich op dit punt ook een bevoegd gesprekspartner.

De DMC verzoekt het College aan het bevoegd gezag te adviseren om zo snel mogelijk maatregelen te treffen die recht doen aan de rechtspositie van alle tijdelijk in de West geplaatste onderofficieren van het CLAS. Voorts verzoekt zij het College eerder benadeelde CLAS onderofficieren door het onthouden van deze faciliteiten schadeloos te stellen.

Standpunt van het HDE

Allereerst wordt erop gewezen dat de TRMC heeft ingestemd met het VRP ‘Opheffen 31ste INFCIE MARNIS’, waarbij is vastgesteld dat de sergeant van het CLAS accommodeert in het korporaalsverblijf. In dit verband is verwezen naar de aanwijzing CZSK nr. 288, waarin bij punt 3620 specifiek is aangegeven dat de onderofficier KL met de rang van sergeant bij het korporaalsverblijf is ingedeeld en dat de onderofficier KL vanaf de rang van sergeant der 1^e klasse is ingedeeld bij het onderofficiersverblijf ‘De Gouden bal’.

Ten aanzien van het probleem van legeringcapaciteit kan het HDE geen antwoord geven. Dit is een vraag die door C-ZSK beantwoord dient te worden. Benadrukt wordt dat binnen de KL een sergeant wordt aangemerkt als een volwaardig onderofficier, zodat het HDE geen reden ziet waarom een CLAS sergeant geen toegang zou mogen krijgen tot de KM-onderofficiersmess. Overigens meent het HDE dat er, door het niet onderbrengen van de CLAS sergeant in het onderofficiersverblijf, weliswaar sprake is van een onwenselijke situatie, maar dat er absoluut geen sprake is van een ‘onveilige’ situatie. Het HDE ziet dan ook zeker geen aanleiding om de inzet van de CLAS te weigeren onder de bestaande condities. Het HDE onderschrijft de stelling dat er zo snel mogelijk maatregelen getroffen dienen te worden die recht doen aan de rechtspositie van alle tijdelijk in de West geplaatste onderofficieren van het CLAS (met name sergeanten en wachtmeesters). Van een schadeloosstelling voor benadeelde CLAS onderofficieren ziet het HDE geen noodzaak. De C-LAS heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de legering van de CLAS sergeanten in de korporaalslegering gezien het capaciteitsgebrek dat door de C-ZSK is gemeld. Hierbij heeft de C-LAS tevens in overweging genomen de kwaliteit van de geboden legering en de beperkte duur van de tijdelijke tewerkstelling. Voor wat betreft de beperkte toegang tot de onderofficiersfaciliteit ‘De Gouden Bal’ wordt opgemerkt dat C-ZSK het bevoegd gezag in deze is. De C-LAS heeft de C-ZSK per brief verzocht om de CLAS sergeanten toegang te verlenen tot ‘De Gouden Bal’. Het CZSK rekent haar korporaals ook tot de categorie onderofficieren en heeft een verzoek tot rangharmonisatie ingediend. Totdat deze rangharmonisatie is geëffectueerd heeft de C-ZSK de CLAS sergeant gelijk gesteld aan de korporaal bij de Marine.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 6 april 2010. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College

Reikwijdte van het geschil

Het College merkt allereerst op dat het geschil door de DMC is voorgelegd als zijnde de ‘erfopvolger’ van de TRMC, die inmiddels is opgeheven. Het College is bereid de rol van de DMC hierin te erkennen, voor zover het geschil ziet op de legering en de messfaciliteiten van het CLAS-personeel op de Marinebasis Parera. Daarbij merkt het College op dat dit punt wordt aangemerkt als een punt waarover tot op heden geen sluitende overeenstemming is bereikt en thans nog open ligt. Het College merkt de besluitvorming hierover dan ook aan als een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 29, lid 1, onder a (*de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden bij de diensteenheid worden toegepast*) en/of d (*aangelegenheden met betrekking tot het woon- en leefklimaat bij de diensteenheid*) van het BMD.

Hierbij benadrukt het College dat het feit dat de DMC dit geschil thans voorlegt aan het College niet betekent dat de adviserende rol van het College verder strekt dan het doen van een uitspraak over de situatie voor het CLAS-personeel op de Marinebasis Parera. Beide partijen hebben ter zitting bevestigd dat het voorgelegde geschil ook tot dat punt beperkt is. Voorts wordt opgemerkt dat gelet op het vorenstaande de C-LAS wordt aangemerkt als zijnde het bevoegde gezag om ten aanzien van het voorgelegde geschil een beslissing te nemen. Immers, het betreft hier een aangelegenheid die betrekking heeft op zijn personeel. De omstandigheid dat het personeel vallend onder zijn gezag is gestationeerd op een locatie die onder de bevoegdheid van de C-ZSK valt, ontslaat hem niet van zijn verantwoordelijkheid in deze (conform artikel 30, lid 2, van het BMD). Het staat de C-CLAS en de C-ZSK overigens vrij om het advies van het College te gebruiken in hun onderling overleg om te kijken of dit ook toepasbaar zou kunnen zijn in andere situaties of voor een structurele regeling in situaties waarin sprake is van internationaal of interkrijgsmachtelijk optreden. Het is niet de taak van het College om daarover uitspraken te doen. Een structurele regeling voor toegang tot legering en messes voor het personeel in internationale of interkrijgsmachtelijke situaties is immers nauw verweven met operationeel optreden, cultuur in de krijgsmacht en wettelijke en rechtspositionele kaders.

Schikkingsmogelijkheden

Ter zitting is vastgesteld dat het geschil zich niet leent voor een schikking en dat partijen ten aanzien van het geschil een uitspraak van het College wensen.

Inhoudelijke beoordeling

Het College stelt vast dat de CLAS sergeanten volgens de regels van de Krijgsmacht m.u.v. de KM worden aangemerkt als (volwaardige) onderofficieren en dat zij derhalve aanspraak kunnen maken op de faciliteiten zoals die bij de KL voor onderofficieren gebruikelijk zijn. Daarbij meent het College dat deze aanspraken in het voorliggende geschil voor zowel de legering als voor de messfaciliteiten gelden, temeer nu, zoals hierna zal worden overwogen, sprake is van een permanent verblijf met een roulerende bezetting. De binnen de KL vastgelegde regels ten aanzien van verblijf en messfaciliteiten dienen dan ook leidend te zijn. De omstandigheid dat de CLAS sergeanten op een Marinebasis, vallend onder het gezag van de C-ZSK, zijn gestationeerd, maakt dit niet anders.

Hierbij wordt opgemerkt dat de Aanwijzing CZSK Directie Operationele Ondersteuning Faciliteren 288, waarin onder punt 3620, sub c wordt vermeld dat de onderofficieren van de KL met de rang van sergeant worden ingedeeld bij het Korporaalsverblijf bij de Marine, een interne aanwijzing van de Marine betreft en mitsdien niet geldt binnen de KL. Overigens ziet voornoemde aanwijzing 288 uitsluitend op de legering van de CLAS sergeanten en niet op het bieden van messfaciliteiten.

Uit het feit dat van deze aanwijzing melding wordt gemaakt in het cVRP van 25 mei 2009, kan evenmin volgen dat hiermee de discussie rond de legering en messfaciliteiten voor de CLAS sergeanten op de Marinebasis Parera is afgesloten, temeer nu uit de tekst zelf en de daarop volgende correspondentie hierover tussen de C-LAS en de C-ZSK niet blijkt dat op dit punt overeenstemming is bereikt. Het heeft het College evenwel verbaasd dat in de instemmingsbrief van de TRMC met het VRP “Opheffen 31ste INFCIE MARNS” onvoldoende expliciet is aangegeven onder welke voorwaarden het akkoord is gegeven. Doordat deze voorwaarden niet op schrift zijn gesteld, is het te verwachten dat in het vervolgetraject onduidelijkheid ontstaat over hetgeen precies is afgesproken.

Het College benadrukt dat het de C-LAS, mede gelet op het KB van 1956, Stb. 361, niet geoorloofd is om de sergeanten die onder zijn gezag staan in verschillende categorieën in te delen en meent dat de legering en het beschikbaar stellen van messfaciliteiten voor sergeanten zowel de rechtspositie als de arbeidsomstandigheden van deze medewerkers raakt. Bovendien kan ook worden gesproken van een operationeel belang. Immers, door de onderofficieren gescheiden van de korporaals en soldaten te accommoderen en faciliteren, wordt het voor de sergeanten bijvoorbeeld mogelijk gemaakt om bij elkaar of hoger geplaatste onderofficieren in een ongedwongen sfeer te rade te gaan en vrijuit van gedachten te wisselen.

Zoals hiervoor al is aangegeven, wordt het hier voorliggende geschil niet gezien als iets van tijdelijke aard, maar als een structurele situatie. Weliswaar geldt er voor de individuele medewerker een stationering van vier maanden op de Marinebasis Parera, maar de CLAS-inzet is structureel nu er binnen het CLAS-personeel een roulatie plaatsvindt. Juist gelet op dit structurele karakter heeft het College verbaasd dat hiervoor nog geen oplossing is gevonden.

In samenspraak met de medezeggenschap zal derhalve gekeken moeten worden op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de binnen de KL geldende regels voor verblijf en messfaciliteiten. Voorts dient het bevoegd gezag die wegen te bewandelen die voor de uitvoering van het besluit nodig zijn.

Ten aanzien van de door de DMC verzochte schadevergoeding verwijst het College naar de hiervoor geëigende procedures en regels binnen de KL om dit aan de orde te stellen.

Advies

Het College adviseert de Commandant der Landstrijdkrachten te beslissen dat de legering van personeel van de KL op de Marinebasis Parera niet iets van tijdelijke aard is en dat de legering en messfaciliteiten dan ook dienen te voldoen aan de CLAS-normen voor permanent verblijf. Voorts wordt geadviseerd om in samenspraak met de medezeggenschap te bekijken op welke wijze er in casu invulling aan deze normen kan worden gegeven. Voor wat betreft de door de DMC verzochte schadevergoeding verwijst het College naar de hiervoor geëigende procedures en regels binnen de KL om dit aan de orde te stellen.

16 april 2010